

Швець Л. І.,
*Харківський національний університет
міського господарства імені О.М.Бекетова*

ДИТЯЧИЙ ЦЕНТР ХНУМГ ІМ. О. М. БЕКЕТОВА В ДИЗАЙН-ПРОЕКТАХ СТУДЕНТІВ-АРХІТЕКТОРІВ

Сучасний темп життя надає багато можливостей для саморозвитку. Тому все більше активних жінок намагаються поєднати роботу та навчання з піклуванням про сім'ю та дітей. Як видно з сучасного досвіду роботи не тільки Європейського парламенту але і більшості різноманітних державних та комерційних установ, на теренах не тільки Європейського Союзу а вже і України, все більше молодих жінок беруть дітей з собою на місця роботи та навчання. Прогресивність та сучасність закладів наразі можна вимірювати, в тому числі, наявністю локальних дитячих центрів у контексті «family or child friendly», послуги яких спрямовані на допомогу батькам.

Ідея створення Дитячого центру ХНУГХ імені А.Н. Бекетова була ініційована керівництвом і гендерним центром університету, відносно актуальної концепції «Університет дружній до сім'ї». Слід зазначити кілька важливих складових даної концепції:

1. Підтримка політики доброзичливості до сім'ї на рівні керівництва ВНЗ;
2. Досягнення балансу між сім'єю і навчанням, створення більш гнучкого графіка навчання для матерів-студенток;
3. Облаштування дитячого простору на території університету.

Актуальність розвитку таких центрів у вишах, наразі відображає увагу до проблематики соціальної зайнятості жінки та її вчасної реінтеграції не тільки після «декретної» відпустки, а саме у цей період. Основне завдання роботи такого Дитячого Центру (ДЦ) полягає в наданні рівних можливостей батькам-студентам та батькам-викладачам знайти розумний баланс між навчанням, кар'єрою і сім'єю. У центрі буде можливість тимчасово залишати дітей на час навчання чи роботи. У концепції Дитячий Центр розрахований для дітей від 0 до 6 років. Важлива складова проекту - це його реалізація та розвиток його інфраструктури. На теоретичному рівні вироблені основні критерії розвитку Дитячого Центру, які були підтвердженні концептуальним проектуванням.

Критерії вибору місця розташування ДЦ:

- приміщення дитячого центру повинні знаходитися на першому поверху;
- центр повинен розташовуватися на відстані від активних комунікацій університету, але знаходиться поряд з його центральним ядром;
- обов'язкове облаштування окремого санітарного вузла;
- за можливістю, необхідне облаштування дитячого майданчику.

Критерії дизайну ДЦ:

- **Безпека:** використання в оформленні ДЦ безпечних конструкцій (надійність, міцність, стійкість, функціональність), екологічних матеріалів (натуральних і штучних), застосування ергономічного підходу в облаштуванні простору і окремих елементів ДЦ.
- **Виховання:** устаткування декількох зон ДЦ для активних ігор (батут, гойдалки, гірка, театр, рольові ігри і т.п.) і тихих ігор (малювання, пісочна анімація, конструювання, інтерактивні ігри, відео уроки, майстер-класи, арт-терапія, аудіо казки і т.п.)

Допомога та обслуговування ДЦ:

Виховний процес: педагоги-вихователі, педагоги-психологи залучаються з університету та зовні, студенти-волонтери з університету.

Розвиток інфраструктури ДЦ:

Університет та профспілки, як основні замовники; громадські організації, соціального спрямування; волонтерські групи (студенти та викладачі).

Чому це так важливо для університету? «Університет, дружній до сім'ї» відкриває додаткові можливості для самореалізації особистості студентів та молодих викладачів. Активній людині не потрібно буде обирати між сім'єю та навчанням – ці важливі речі можна поєднувати. Таким чином університет стає ближче до їх потреб.

На основі визначених критеріїв було проведено концептуальне проектування облаштування дитячого ігрового простору для тимчасового перебування дітей, до якого були залучені студенти-архітектори факультету Архітектури, дизайну та образотворчого мистецтва 2 курсу. Таким чином, були проаналізовані кілька місць розміщення майбутнього центру та визначено приміщення обсягом 60 м², яке відповідає вищезначеним критеріям. Були проаналізовані основні напрямки в дизайні подібних центрів та позначені основні рекомендації до функціональному зонуванню простору ДЦ: вхідна зона; зона матері і дитини (від 0 до 1); дітей молодшого ясельного віку (1-3 років); дітей від 4-6 років та більше; санвузол. Зони для ігор рекомендовано

розділити на тиху і активну. Таким чином, процес проектування зайняв 2,5 місяця з 15 лютого до 25 квітня та включав такі етапи:

1. Вивчення аналогів та літературних джерел, виконання обмірів і формування вихідної документації;
2. Проектний пошук (2-3 варіанти), формування концепції, виконання клаузур, робочих макетів;
3. Формування остаточного образу об'єкта, затвердження кольорового і стилістичного рішення;
4. Графічне виконання проекту (документації) та його оформлення: плани підлоги та плафону, розгортки стін, декілька перспектив та виконання чистового макету.

Таким чином було сформовано 4 проектні групи в яких працювало 9 студентів (двоє хлопців та семеро дівчат): Ладигіна М., Ворона К., Курбанов В., Деркач Є., Єрмоленко А., Варавіна В., Голояд Д., Грядунова Я., Лідо М. За підсумком проектування були створені 4 проекти які були презентовані 27 квітня 2015 р. на ІХ Регіонального конкурсі молодих вчених «Гендерна політика очима української молоді: слобожанський вимір». Конкурсні роботи оцінювали провідні гендерні експерти та експерти, у тому числі міжнародні: Олександр Першай – к.філол.наук, (Ph.D.), Центр гендерних досліджень Європейського гуманітарного університету (Вільнюс, Литва), редактор освітнього альманаху «Women in Politics: New Approaches to the Political». На підставі підготовлених рецензій та публічного захисту були визначені фіналісти конкурсу серед яких були і студенти-архітектори, які зайняли 1 місце.

Надалі студенти представили свої розробки на громадське обговорення в соціальних мережах, де у голосуванні на визначення найкращого дизайну взяло участь більше ніж дві тисячі чоловік. Також проект оцінювався компетентною комісією, до складу якої увійшли провідні викладачі кафедри основ архітектурного проектування та рисунку. Проект оцінювався за основними критеріями: безпека, реалізація, яскравість образу, колористичне рішення. Переможець визначався більшістю голосів комісії + 1 голос з соцмереж.

Цей конкурс надав можливість студентам не тільки отримати досвід концептуального проектного пошуку на основі визначених критеріїв, але і проаналізувати реалістичну проблематику сучасного суспільства у контексті гендерної справедливості у вищих навчальних закладах.